

A Guide to the
Jerusalem Talmud

A Guide to the Jerusalem Talmud

The compilation and composition of the Jerusalem Talmud,
the cultural, economic and political conditions in the Land of
Israel during its development, the scholars who studied it
throughout the generations, and a synopsis of their research
and commentaries

by
Heshey Zelcer

2002

All rights reserved by the author. No part of this book may be reproduced in any manner whatsoever without written permission from the author except in the case of brief quotations in reviews for inclusion in a magazine, newspaper or broadcast.

Copyright © 2002 by Heshey Zelcer

HZelcer@ReliableHealth.com

A Guide to the Jerusalem Talmud

Copyright © 2002 Heshey Zelcer
All rights reserved.

Universal Publishers / uPUBLISH.com
USA • 2002

ISBN: 1-58112-630-1

www.uPUBLISH.com/books/zelcer.htm

*Dedicated to
Avraham and Rivkah Solomon
gracious and noble spirits
who survived the era of darkness
with their integrity and goodness intact
and transmitted their values and love to
their children and generations thereafter*

לזכר נשמת
אמי מורתני היקרה

רויזא בת ר'משה הכהן ע"ה
שפרשה אהבתה על ביתה כשושנה בצהרים

תנצב"ה

Acknowledgment

I would like to acknowledge and thank all those who so generously gave of their time to review, correct and enhance this work. Your help and encouragement are deeply appreciated:

Prof. Ya'akov Elman invited me to his house, reinforced the importance of a cross reference from the *editio princeps* to the Vilna edition of the Yerushalmi, and encouraged me to continue this work, and see it through to completion.

Prof. Elazar Hurvitz, introduced me to unpublished Yerushalmi fragments, taught me how to read ancient manuscripts, and provided guidance and sources - some of which he was kind enough to bring back with him from a trip to Israel.

Shmuel Klein, my friend and neighbor, was an invaluable guide to some of the latest Yerushalmi research. He helped me find the meaning of an obscure kabbalistic term, and kept me company on our many car rides home late at night from Yeshiva University.

Benny Ogorek and Chaim Reich were invaluable sources for out-of-print works and incunabulum editions. Benny provided me with most of Solomon Judah Friedlaender's works on Kodashim, and Chaim did the same for the *editio princeps* and various other commentaries on the Yerushalmi.

Dr. Stanley Sprecher, reviewed an early draft of this work, offered suggestions and provided valuable insights into the background and history of the "Yerushalmi on Kodashim."

Prof. Ya'akov Sussmann met with me in his office at Hebrew University, steered me in the right direction, answered questions about the Yerushalmi that I had scribbled on my notepad, and provided insight into the cultural cross-pollination between the yeshiva and the university.

The enthusiasm of my father, R. Rachmil Zelcer, for this project was contagious, his encyclopedic mind a constant source of information, and while recuperating in the hospital from a heart attack he helped me translate arcane Aramaic passages.

Last and foremost, my dear son Meir, read and re-read this manuscript, offered innumerable suggestions and corrections, found books and copied articles, and was a constant source of inspiration and new ideas.

Contents

Introduction	14
The Jerusalem Talmud.	21
Compilation of the Jerusalem Talmud	29
Time line	34
Arrangement of the Jerusalem Talmud	44
Comparison of Talmud Bavli and Yerushalmi.	47
Editing Quality	49
Length of Topics	49
Citing Baraitot	50
Language	50
Aggadah	50
Demons	50
Angels	51
The Stammoth	55
Amoraim in the Land of Israel	56
First Generation (220-250)	58
Second Generation (250-290)	60
Third Generation (290-320)	63
Fourth Generation (320-350)	65
Fifth Generation (350-375)	66
The Patriarchate and the Sanhedrin	70
The Sanhedrin at Yavneh	72
The Sanhedrin at Usha	73
The Sanhedrin at Bet She'arim	73
The Sanhedrin at Sepphoris	74
The Sanhedrin at Tiberias	75
Social and Economic Conditions in the Land of Israel	79
The Battle for Supremacy of the Two Talmuds	85

Under the Roman Empire	92
Pagan Rome	92
Christian Rome	94
Julian the Apostate	95
The Abortive Attempt to Rebuild the Jewish Temple . . .	97
 The Language of the Jerusalem Talmud.	 104
 Yerushalmi Manuscripts	 109
Leiden	109
Vatican 133	111
Escorial G-I-3	111
Manuscript with commentary of Solomon Sirillo	112
 Printing the Jerusalem Talmud	 117
 The Commentators	 145
 Parallel Sugyot	 159
 Foreign Aggadic Text	 160
 Manuscript Fragments	 163
 Completing the Talmud: Orders <i>Kodashim</i> and <i>Teharot</i>	 166
Constructing <i>Gemara</i> on Order <i>Teharot</i>	166
The Fraudulent Yerushalmi on Order <i>Kodashim</i>	174
 The Missing Text of the Yerushalmi	 197
 Appendices	 205
Talmudic Terminology	206
Cross Reference - Vilna Edition to <i>Editio Princeps</i>	214
 Bibliography	 236
 Index	 245

Figures

Introduction

- Fig. 1 *Pe'ah*, R. Adin Steinsaltz, 1987
Fig. 2 *Berakhot*, Hasidim of Gur, 1994
Fig. 3 *Berakhot*, Students of R. Hayyim Kanievsky, 1997

The Jerusalem Talmud

- Fig. 1 *Ginze Mishna, Sanhedrin* Chapter 14, i.e., *Makkot* Chapter 3

The Battle for Supremacy of the Two Talmuds

- Fig. 1 *Hilkhot ha-Yerushalmi li-ha-Rambam*, Prof. Saul Lieberman, 1947

Manuscripts of the Jerusalem Talmud

- Fig. 1 *Niddah*, MS Leiden, R. Yehiel b. R. Yekutiel b. R. Benjamin ha-Rofe, 1289
Fig. 2 Last Page, MS Leiden, R. Yehiel b. R. Yekutiel b. R. Benjamin ha-Rofe, 1289
Fig. 3 *Berakhot*, MS Vatican 133, 13th Century Italy
Fig. 4 *Bava Kamma*, Chapter 6, MS Escorial GI-3, 15th Century Madrid

The Printing of the Jerusalem Talmud

- Fig. 1 Order *Zeraim*, Title Page, Editio Princeps, Venice, 1522 - 23
Fig. 2 *Berakhot*, Editio Princeps, Venice, 1522 - 23
Fig. 3 Order *Moed*, Title Page, Editio Princeps, Venice, 1522 - 23
Fig. 4 Order *Nashim*, Title Page, Editio Princeps, Venice, 1522 - 23
Fig. 5 Order *Nizikin*, Title Page, Editio Princeps, Venice, 1522 - 23
Fig. 6 Title Page, Cracow Edition, 1609
Fig. 7 Introduction, Cracow Edition, 1609
Fig. 8 *Berakhot*, Cracow Edition, 1609
Fig. 9 *Nazir* 54c, Cracow Edition, 1609
Fig. 10 Title Page, Zhitomir Edition, 1860 - 67

- Fig. 11 *Berakhot*, Zhitomir Edition, 1860 - 67
 Fig. 12 Title Page, Vilna Edition, 1922
 Fig. 13 *Berakhot*, Vilna Edition, 1922
 Fig. 14 Title Page, *Synopsis li-Talmud ha-Yerushalmi*, Tubingen, 1995
 Fig. 15 Definition of Symbols, *Synopsis li-Talmud ha-Yerushalmi*,
 Tubingen, 1995
 Fig. 16 Niddah, *Synopsis li-Talmud ha-Yerushalmi*, Tubingen, 1995

The Commentators

- Fig. 1 The Page Layout of the Vilna Edition of the Yerushalmi

Constructing Gemara on Order Teharot

- Fig. 1 Title Page, *Sidrei Teharot*, Kelim, R. Gershon Henikh, 1873
 Fig. 2 *Sidrei Teharot*, Kelim, R. Gershon Henikh, 1873
 Fig. 3 Title Page, *Sidrei Teharot*, *Ohalot*, R. Gershon Henikh, 1903
 Fig. 4 *Sidrei Teharot*, *Ohalot*, R. Gershon Henikh, 1903

The Fraudulent Yerushalmi on Order Kodashim

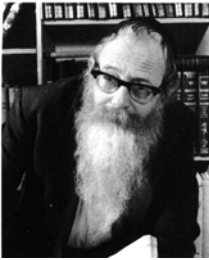
- Fig. 1 Title Page 1, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 2 Title Page 2, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 3 Introduction Page 1, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 4 Introduction Page 2, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 5 Introduction Page 3, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 6 Introduction Page 4, *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 7 *Yevamot*, R. Solomon Friedlaender, 1905
 Fig. 8 Announcing the Forthcoming Yerushalmi on *Kokashim*
 Fig. 9 Title Page 1, *Hullin-Bekhorot*, R. Solomon Friedlaender, 1907
 Fig. 10 Title Page 2, *Hullin*, R. Solomon Friedlaender, 1907
 Fig. 11 *Hullin*, R. Solomon Friedlaender, 1907
 Fig. 12 Title Page 1, *Zevahim-Arakhin*, R. Solomon Friedlaender, 1909
 Fig. 13 Title Page 2, *Zevahim*, R. Solomon Friedlaender, 1909
 Fig. 14 *Zevahim*, R. Solomon Friedlaender, 1909

Introduction. The Jerusalem Talmud (the Yerushalmi), conceived in Israel and nourished in the bosom of its mother, wandered fifteen centuries alone and neglected. Ignored by the multitudes and consigned by the scholars to a back room of history, it remained isolated from the Jewish people except for an occasional visitor who paused long enough to inhale its richness.

Meanwhile, the younger brother - the Babylonian Talmud (Talmud Bavli), raised by its step-mother (Babylonia), sustained and comforted the people of the Book as they waited in exile and watched the sun set sixty times ten thousand in distant and foreign lands.¹

With the recent return of the Jewish people to the land of our forefathers a new spirit of re-birth has swept across the Jewish people. In our quest to reconnect to our land we turn to the Jews who last lived there - the *amoraim* of the land of Israel.

1. The source for this metaphor is a Yerushalmi in *Berakhot* 2:8, 5c/41. Kahana, an *amora* of Babylonia, was visiting the land of Israel. After suffering verbal abuse in Israel he yearns to return home to Babylonia. Before leaving he must get permission from R. Yoḥanan, who he knows will be reluctant to grant it. He therefore disguises his request and asks R. Yoḥanan the following, 'If a man has a mother who abuses him (i.e., Israel) and a step-mother (i.e., Babylonia) who respects him, to whom shall he go?' R. Yoḥanan, who understands the question literally, answers, 'He should go to the one who respects him.' See Lieberman, *Studies in Palestinian Talmudic Literature* (331 - 338) for a discussion on how the people in Israel felt about, and acted toward the visiting *amoraim* from Babylonia.

R. Adin Steinsaltz

Three independent groups have broadened our cumulative knowledge and understanding of the Yerushalmi. The first consists of students in the *yeshivah* world, many of whom, alone or in groups study the Yerushalmi. Often, they concentrate on Order *Zeraim* (which is missing from Talmud Bavli) to attain a better understanding of the agricultural laws as they apply to the land of Israel. Recently, for example, the students of R. Hayyim Kanievsky published a four volume explanation of Yerushalmi Order *Zeraim* (Fig. 3), and *Shabbat* and *Eruvin* of Order *Moed* based on his lectures. Another recent work on Order *Zeraim*, Tractate *Pe'ah* (Fig. 1) was produced by R. Adin Steinsaltz in 1987.

A second group, the *Hasidim* of Gur, follow the dictates of their late rabbi, the *Lev Simha*, who instituted that each day another page of Yerushalmi should be studied (*daf yomi*).² Two works on the Yerushalmi have recently been produced by the *Hasidim* of Gur: (i) A new edition of the Yerushalmi, Order *Zeraim*, tractate *Berakhot* (Fig. 2) containing an original Hebrew commentary named for the *Lev Simha*, and titled, *Lev Yerushalayim*, and (ii) A collection of some eighty commentaries on Tractate *Berakhot* titled *Yalkut Perushim li-Yerushalmi*. An outgrowth of this work is the establishment of a library, containing some two hundred works on the Yerushalmi, which according to its editor, includes, ‘. . . all published works pertaining to Yerushalmi since the Yerushalmi was printed in the year 1523 and until the present. . .’

The third group is comprised of the universities in Israel and the United States. The foremost universities for Talmudic research include the Hebrew University of Jerusalem, Bar Ilan University in Ramat Gan, and in New York - the Jewish Theological Seminary and Yeshiva

2. *Hapardes*, May 1984, Vol. 58, No. 8, states that the first *daf yomi* cycle of learning the Yerushalmi began the 15th day of Shevat, 5740 (February 2, 1980). There are a total of 1,554 pages in the Vilna edition of the Yerushalmi and it therefore takes approximately 4 and 1/4 years to complete the cycle. However, the exact number of days is anywhere from 1,562 to 1,564 as there are two days a year that are not designated for learning the Yerushalmi; the 9th day of Av, and the 10th day of Tishri. The first cycle of the Yerushalmi *daf yomi* ended on the 10th day of Iyyar 5744 (May 12, 1984). The second cycle ended on the 9th day of Elul (August 2, 1988).

University (Bernard Revel). The professors at these universities build upon, and can be viewed as following in the footsteps of such modern scholars as, Zacharias Frankel, Louis Ginzberg, Saul Lieberman, J. N. Epstein, and others.

The first two groups, the yeshiva world and the *Hasidim* of Gur, have a similar approach to their study of the Yerushalmi. Above all they study the Yerushalmi *lishmah*, for its own sake, to understand, broaden and synthesize the complete corpus of the Torah - in all its manifestations, and, also to a lesser degree, to help establish *halacha*, the proper religious ruling, especially in areas that are not addressed by the Bavli. There are few social or religious barriers between the yeshiva world and the Hasidim of Gur (or Hasidim in general) and the flow of information between these two groups is fluid and constant.

The universities have a different approach. They concede the role of *halacha* to the yeshiva world and this frees them from the need to reconcile the Yerushalmi with *halacha*. Their study is likely to take them in many and diverse directions. They deal with such questions as: When, where, and in what language was the Yerushalmi created, and by whom? How does the Yerushalmi compare and contrast with the Bavli, and why did the Bavli supercede the Yerushalmi? Why is text of the Yerushalmi corrupt and how do we go about correcting it? What were the social, political and economic conditions in Israel during its compilation and how did these conditions effect the creation and development of the Yerushalmi?

The flow of information from the University to the Yeshiva is, at best, indirect, slow and circuitous. Studies published by Universities are viewed with suspicion by the Yeshiva world and a Yeshiva student would know better than to bring such a study into the *beit ha-midrash*, or study-hall. Nevertheless, many quality and important works do, eventually, penetrate into the Yeshiva world, and the more enlightened and inquisitive yeshiva student is often tomorrow's university scholar.³

3. I was telling a friend of mine, a hasid of Gur, about the recently published *Synopsis li-Talmud ha-Yerushalmi*, which contains the transcript of all available Yerushalmi manuscripts. He told me that he would be visiting R'Pinhus Menahem Alter the Grand Rabbi of Gur and he would like to present him with a copy as a gift. I expressed my astonishment that he would think it appropriate to offer the Rabbi of Gur these volumes which were recently published by non-Jews in Germany. He insisted that it would be
(continued...)

Having a love of Zion, being a product of the Yeshivah world, a descendant of *Hasidim* of Gur, and having attended university, this author hopes to synthesize the valuable contributions to the Yerushalmi by all credible individuals, and provide readers with a guide that enables them to take part in the re-discovery of the Yerushalmi.

3. (...continued)
appreciated and on his next trip to Israel he presented the gift. When he returned to the United States I asked my friend how the Rebbe reacted to the gift. He told me that the Rebbe accepted the gift and when he met the Rebbe a few days later the Rebbe told him that based on what he noticed in the text of the manuscripts, *zeks kashes zenen mir farenfert gevarin*, six difficulties I had with the Yerushalmi were resolved.

During a meeting with Prof. Ya'akov Sussmann at Hebrew University he told me that, with the blessing of the Rabbi of Gur, certain Hasidim who were working on the Yerushalmi would come to consult with him about the Yerushalmi. After about a year of on-going contacts the Rebbe told them, you've accomplished what you set out to do, it is now time to stop any further contact.

הלקכה א' מתני' מאימתי קורין את שמע בערבין, חיוב קריאת שמע לפני מקרא הדברות כס כו'

ובשכבך ובקומך ובעי התנא מאימתי תחילת זמן קריש של ערבתי: משעה שהכחנים נכנסין לוכף בתרומתן. כהנים

שנטמאו וטבלו והעריב שמשן דהיינו בשעת צאת הכוכבים: עד סוף האשמורה הראשונה דברי ר"א. עד סוף שליש הראשון של הלילה דס"ל בשכבך בזמן שרוב בניא עוסקין בשכיבה [א]: והביא עד הצות. חכמים ג"כ ס"ל בשכבך בזמן שפוסקין לילך לשכב אלא דס"ל ראולי בתר מיעוט בניא שמתעבבים עד חצות (הרי"ם): ר"צ אומר עד שיעלה עמוד השחר.

ס"ל בשכבך כל זמן שבניא עובדים דהיינו עד צילוח השחר: א"ל אם לא עלה עה"ש חייבין אתם לפרות. פסק להם כשישתו דומן קורין כל הלילה: ולא זו צלוח אמרו. לא רק קיש ס"ל עד חצות [ב]: הקטר חלבים יאברים.

של קרבנות שסרק דמן בינם זמן הקמתן כל הלילה: וכל הנאכלין: ליום אחד. קרבנות הנאכלין ליום ולילה כגון חטאת אשם ותרד: מצותן עד שיעלה עמוד השחר.

זמן אכילתן עד שיעלה עה"ש: כדי לתרוקן אדם מן העבירות. שלא יכא לאכול קדשים אחר הזמן ותחייב כרת משום אכילת ותר: גמ' ותני עלה קרובים דבריהן לדיות שוין. ותני בברייתא

דומנו של ר' חייא שבעה שבביא נכנסין לאכול פתין בליל שבת וזמן המשנה של צאת הכוכבים שיום: איתא חמי. ומקשה בא וראה: משעה שהכחנים בני ימיא הוא ועם כוכביא הוא. זמן שהכחנים ראוים לאכול בתרומה בסוף היום

צאת הכוכבים: משעה שבני אדם כו' שעה ותרתי ילייא. כיון שרובם להתפלל בבתי כנסיות בששדות ורוקן מבחיתם החודים לאכול שעה או שתיים בתוך

הלילה. (הרי"ם): ואת אמרת קרובין דבריהן לדיות שוין. ואיך אמרת שזמנן שוה: תתיר באילין ספרניא דקיקיאי. ומשני דומן של ר' חייא מירי בבני ספרים הקטנים: דאורייתא מסתלקין עד דהוא יבטא. שרובם להסתלק מן השדה בעוד היום

נרדל: דצרי לון מקמי דיותא. מפני שפחדים מדיות היער ואז זמנו של ר' חייא והמשנה קרובים להיות שוים: הקורא קודם לבן לא יצא ידי חובתו. הקורא קיש קודם צאת הכוכבים לא יצא ידי חובת קיש של ערבית: אם כן בשה קורין אותה בבית הכנסת. כיון שמהנהג להתפלל מרוב מכער יום מפני שבת כנסיות שלהם היו כשהו ואז אינם יוצאים ידי חובת קיש למה קורין אותה בכה"כ:

כדי לעמוד בתפלה מתוך דברי תורה. היו קורין קודם התפלה קריאת שמע בלא ברכות כמו שאנו אומרים אשר קודם מנחה (הרי"ם): ספק בירך כו' צריך לברך. דס"ל ברכת המזון דאורייתא ודילף מואכלת ושבעת וגי' ולכן ספק דאורייתא דתרומא: ספק התפלל כו' א"ל יתפלל. משום התפילה דרבנן וספק דרבנן לקולא. (עין

הרי"ם) [ג]: ודלא כו' יוחנן כו' ולואי שיתפלל אדם כל היום כו"ל. ר' יוחנן פליג וסבר שמונת להתפלל ספק: למה שאין תפילה מספרת. ואינו כשאר ברכה שאינה צריכה שאינו אלא בקשת רחמים (הרי"ם): ספק קרא ספק לא קרא. בני ליה אם קיש מחית חייב לקרא מספק או מרבנן (הרי"ם): נשבעינת מן הדא. נפשוט מהאי כרייתא: וקודם לבן לא ספק. מרקתי הקורא קודם לכן לא יצא משמע דגם קורא בין השמשות ככלל אצ"ע דהיי ספק אלמא דספק קרא צריך לחזור ולקרא (פני"ט)

[ד]: סינן לדבר. המשך הברייתא המובא בבבלי משעה שהכחנים נכנסים לאכול בתרומתן סימן

אלא כדי לעמוד בתפלה מתוך דבר של תורה. ר' ועורא בשם רב ירמיה ספק בירך על מונוו ספק לא בירך צריך לברך רתוב' *ואכלת ושבעת וברכת. ספק התפלל אל יתפלל ודלא כרבי יוחנן דא"ר יוחנן ולואי שיתפלל אדם כל היום נישמעניתי כו' היא הקורא קודם לבן לא יצא ידי חובתו ואתה אמרת לקרות היא אמרת ספק קרא ספק לא קרא צריך לקרות. ואף על פי שאין אריות לדבר זכר לדבר *ואנוטו עושים כמלאכה וחציים מחוקקים כרמחים מעלות השחר עד צאת הכוכבים וכתוב

מאימתי

קורין את שמע בערבין משעה שהכחנים נכנסין לוכל בתרומתן עד סוף האשמורת הראשונה דברי ר"א. וחכמים אומרים עד חצות. ר"ג אומר עד שיעלה עמוד השחר. מעשה וכאז בניו מבית המשנה יאמרו לו לא קרינו אח שמע אמר להן אם לא עלה עמוד השחר חייבין אתם לקרות. ולא זו בלבד אמרו אלא כל שאמרו חכמים עד חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואיכרים מצותן עד שיעלה עמוד השחר. כל הנאכלין ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם כן למה אמרו חכמים עד חצות כדי לתרוקן את האדם מן העבירות:

גמ' אנו תנינן משעה שהכחנים נכנסין לוכל בתרומתן. תני רבי חייא משעה שדרך בני אדם נכנסין לאכול פתין בלילי שבת. ותני עלה קרובים דבריהן לדיות שוין. *איתא חמי משעה שהכחנים נכנסין לוכל בתרומתן יצמא הוא ועם כוכביא הוא משעה שדרך בני אדם נכנסין לאכול פתין בלילי שבת שעה ותרתי ליליא הוא ואת אמרת קרובים דבריהן לדיות שוין אמר רבי יוסי תיפתר באילין בופרניא דקיקיאי דאורייתא ממתלקא עד דהוא יבטא דצוי לון מקמי דיותא. תני הקורא קודם לבן לא יצא ידי חובתו אם כן למה קורין אותה בבית הכנסת אמר רבי יוסי אין קורין אותה בבית הכנסת בשביל לצאת ידי חובתו

97 ב.

97 ב.

107 ז

Fig. 2, Berakhot, Hasidim of Gur, 1994

מאימתי קורין את שמע בערבין משעה שהכהנים נכנסין לוכל בתרומתן עד סוף האשמורת הראשונה דברי ר"א. וחכמים אומרים עד חצות. ר"ג אומר עד שיעלה עמוד השחר. מעשה ובאו בניו מבית המשתה ואמרו לו לא קרינו את שמע אמר להן אם לא עלה עמוד השחר חייבין אתם לקרות. ולא זו בלבד אמרו אלא כל שאמרו חכמים עד חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר. הקטר חלבים ואיברים מצותן עד שיעלה עמוד השחר. כל הנאכלין ליום אחד מצותן עד שיעלה עמוד השחר. אם כן למה אמרו חכמים עד חצות כדי להרחיק את האדם מן העבירה: גמ' אנן תנינן משעה שהכהנים נכנסין לוכל בתרומתן. תני רבי חייא משעה שדרך בני אדם נכנסין לאכול פיתן בלילי שבת. ותני עלה קרובים דבריהם להיות שוין. איתא חמי משעה שהכהנים נכנסין לוכל בתרומתן ימא הוא ועם כוכביא הוא משעה שדרך בני אדם נכנסין לאכול פתן בלילי שבת שעה ותרתילי ליליא הוא ואת אמרת קרובים דבריהן להיות שוין אמר רבי יוסי

ביאור

שיעלה עמוד השחר דכל שנוהג בלילה זמנו כל הלילה: הקטר חלבים ואיברים. של קרבנות שקרבו ביום זמן הקטרתן כל הלילה שלאחריו אבל אם לא העלו למזבח עד עמוד השחר נפסלו בלינה כדכתיב לא יליו לבוקר: כל הנאכלין ליום א'. כגון הטאת ותודה שזמנן ביום הקרבנות ולילה שלאחריו נמי זמנן כל הלילה: אי"כ למה אמרו חכמים עד חצות. בנאכלין ליום א': כדי להרחיק את האדם מן העבירה. שלא יבא לאכול אחר עמוד השחר ויתחייב כרת משום גזירה, והקטר חלבים ואיברים דקתני הכא לא אמרו בו חכמים עד חצות כלל ולא נקט להו הכא אלא להודיע שכל דבר הנוהג בלילה כשר כל הלילה והכי נמי תנן פרק שני דמגילה כל הלילה כשר לקצירת העומר ולהקטיר חלבים ואיברים, רש"י.

גמ'. תני ר' חייא. שעור אחר לזמן ק"ש של ערבית ותני עלה שאין חלוק הרבה בזמן בין ב' השעורים אלא קרובין דבריהן להיות שוין. ופרקי: ימא הוא ועם כוכביא. מכי סליק יומא ועם צאת הכוכבים מיד הגיע שעתן לאכול בתרומה: שעה ותרתילי ליליא הוא. שעה ותרתילי לאחר צאת

מתני'. מאימתי וכו'. חנא אקרא קאי דכתיב בשכבך ובקומך שחייב אדם לקרות שמע שחרית וערבית ומאימתי הוא זמן ק"ש של ערבית: משעה שהכהנים נכנסים לוכל בתרומתן. כהנים שנטמאו וטבלו שאינם אוכלים בתרומה עד שיעריב שמשן ומשאלו נכנסין לוכל בתרומה והיינו עם צאת הכוכבים היא זמנה של ק"ש ערבית דמקמי הכי לאו זמן שכיבה היא, ועד אימת הוא הולך וקורא: עד סוף האשמורה הראשונה. שהלילה נחלק לג' משמרות ועד סוף האשמורה הראשונה דהיינו שליש הלילה הולך וקורא דס"ל לר"א דעד התיא שעתא זמן שכיבה הוא שבנ"א הולכין לשכב ומשעבר זמן זה תו לא קרינן ב' ובשכבך: עד חצות. ס"ל דעד חצות אכתי מקרי ובשכבך דאיכא מעוט שאין ישנים עד חצי הלילה: עד שיעלה עמוד השחר. פליג אר"א וחכמים דאיגוהו מפרשי בשכבך כל זמן שבני אדם עסוקין בשכיבה פ' שהולכין לשכב אבל ר"ג ס"ל דכל הלילה זמן שכיבה היא דאיהו מפ' ובשכבך כל זמן שבני אדם שוכבין על מטתם: כל שאמרו חכמים עד חצות. כגון נאכלין ליום א' דלקמי' זמנן עד

The Jerusalem Talmud. The sun was setting on the West, and the stars that were to guide us through two millennia of nights were beckoning us east to Babylonia. The Temple Mount lay desolate, Jerusalem off limits to the Jews, and the bitter legacy of Bar Kokhba was the futility of revolt. Dusk evaporated and night set in as the Roman commander Ursicinus wreaked vengeance on Tiberias, Sepphoris, and Lod following local outbreaks in the year 351 C.E.. between the Jews and the Roman army. With the destruction of the three most famous academies in the Holy land many of the scholars did what their forefathers had done before them - emigrate to Babylonia, but not before leaving us their most precious legacy, their laws, and their culture - the Jerusalem Talmud.

The Jerusalem Talmud (and the Babylonian Talmud as well) is an explanation and elaboration of the Mishnah as codified by R. Yehudah ha-Nasi toward the end of the second century. This Talmud, also known as the *Yerushalmi* (of Jerusalem), was not actually compiled in Jerusalem. The earliest part, including *Bava Kamma*, *Bava Metzia*, and *Bava Batra* (of Order *Nizikin*), were most likely compiled in Caesarea⁴

4. Prof. S. Lieberman developed this idea in his introduction to *Talmudah shel Keisaryah* (1-20) and refers to the early part of the Jerusalem Talmud by the same name. He bases this conclusion on three facts: (1) the text in these tractates are different than parallel texts in other orders, (2) the names of the *amoraim* are different, and (3) the terminology is different and contains numerous Greek and Latin loan-words. However, C. Hezser, *Form, Function, and Historical Significance of the Rabbinic Story in Yerushalmi Neziqin*, (continued...)

and the balance in Tiberias. The Yerushalmi is also known by other names that more accurately describe the geographic location of its compilation:⁵ *Talmud* or *Gemara di-Venei Ma'arava* (The Talmud of the inhabitants of the West), *Talmud de-Eretz Yisrael* (The Talmud of the land of Israel), or more recently as the Palestinian Talmud.

The Jerusalem Talmud was compiled during the years ca. 220 - 375 C.E., an era when Jews were no longer permitted to live in Jerusalem. Following the end of the unsuccessful revolt of Bar Kokhba against the Romans in the year 135, the Roman emperor Hadrian took the unprecedented step of announcing the reestablishment of Jerusalem as a colony for Roman citizens, i.e., ex-soldiers. To make matters worse Hadrian renamed the city, Aelia Capitolina. Aelia, after his own family name, and Capitolina after Capitolina Jupiter, to whom, in place of their own Temple tax, the Jews had for the last sixty years been compelled to pay the *fiscus Judaicus* tax. In 324, when Christianity replaced paganism as the official religion of the Roman state, Jerusalem was once again renamed, this time to *Hierosolyma*, to invoke Christian pride and to encourage pilgrimage to the birth place of their religion. It is easy to imagine why the Jews of Israel, seeking to keep alive the memory of Jerusalem, would include Jerusalem in the title of their Talmud, the most important work of its time in the land of Israel.

The Mishnah is divided into six sections called סדרים - “orders” and are collectively referred to as ששה סדרים - “six orders” or by its acronym ט״ש - *shas*. The six orders are: (1) *Zeraim* (Seeds) - agricultural laws as they apply primarily in the Land of Israel. (2) *Moed* (Appointed Time, i.e., festivals) - the laws of Sabbath, festivals, and fast days. (3) *Nashim* (Women) - the laws of marriage, divorce, and vows. (4) *Nizikin* (Damages) - civil and criminal law. (5) *Kodashim* (Holy things) laws pertaining to sacrifices. (6) *Teharot* (Purities) laws pertaining to ritual purity and impurity.

These orders are sub-divided into מסכתות or tractates, and

4. (...continued)
Tubengen 1993, pp. 362-377 argues that it cannot be proven that tractate *Nizikin* was edited in Caesarea.
5. It has been suggested (see *Sharei Homat Yerushalmi, Shar Bet*, as printed in the Vilna edition of the Yerushalmi) that ‘Jerusalem’ as used in the title of the Talmud refers to Israel (as opposed to Babylonia). Jerusalem is Israel in the sense that all Russians are Muscovites, and all Italian are Romans.

according to tradition there are sixty tractates (Song Sol., Rabbah 6:9 2). An actual count, however, yields sixty-three tractates. To reconcile these disparate counts it has been suggested that tractates *Bava Kamma*, *Bava Metzia*, and *Bava Batra* (“the first, middle, and last gate”) were subdivisions of a single very large tractate,⁶ and that *Sanhedrin* and *Makkot* were also two parts of a single tractate.⁷ There are good grounds for making these assumptions. *Kelim*, the largest tractate, is similarly broken down in the *tosefta* into three tractates: *Bava Kamma*, *Bava Metzia*, and *Bava Batra*. Additionally the tractates within an order are generally arranged by size with the largest tractate first and the smallest last. Joining these tractates makes them fit in the proper descending size order.

A tractate is divided into *perakim* - chapters, and chapters are divided into *mishnayot* or teachings, with each *mishnah* generally addressing a single *halacha* or law. The following table lists the orders, tractates, chapters, the corresponding number of chapters in the *tosefta*, the number of chapters and pages in Bavli, and the number of chapters and pages (of the Vilna edition) in the Yerushalmi.

6. In the time of the amoraim it was already discussed whether *Bava Kamma*, *Bava Metzia*, and *Bava Batra* are considered one or three tractates. See Bavli, *Bava Kamma* 102a.
7. A fragment of the Mishnah found in Cairo Genizah has the third chapter of tractate *Makkot* listed as chapter 14, (i.e., adding the 11 of *Sanhedrin*). See *Ginze Mishna, One Hundred and Fifty Nine Fragments from the Cairo Geniza in Saltykov-Shchedrin Library in Leningrad Appearing for the First Time with an Introduction, Notes and Variants*, by Abraham I. Katsh, The Dropsie University, Mossad Harav Kook, Jerusalem, 1979. (Fig. 1)

Chapters of Yerushalmi (and pages)	Chapters of Bavli (and pages)	Chapters of Tosefta	Chapters in the Mishnah	Tractate	Order
פרקים בירושלמי	פרקים בבבלי	פרקים בתוספתא	פרקים במשנה	מסכת	סדר
9 (68)	9 (64)	6	9	ברכות	זרעים
8 (37)		4	8	פאה	
7 (34)		8	7	דמאי	
9 (44)		5	9	כלאים	
10 (31)		8	10	שביעית	
11 (59)		10	11	תרומות	
5 (26)		3	5	מעשרות	
5 (33)		5	5	מעשר שני	
4 (28)		2	4	חלה	
3 (20)		1	3	ערלה	
3 (13)		2	3	ביכורים	
20 (92)	24 (157)	18	24	שבת	מועד
10 (65)	10 (105)	8	10	עירובין	
10 (71)	10 (121)	10	10	פסחים	
8 (33)		3	8	שקלים	
8 (42)	8 (88)	4	8	יומא	
5 (26)	5 (56)	4	5	סוכה	
5 (22)	5 (40)	4	5	ביצה	
4 (22)	4 (35)	2	4	ראש השנה	

Chapters of Yerushalmi (and pages)	Chapters of Bavli (and pages)	Chapters of Tosefta	Chapters in the Mishnah	Tractate	Order
פרקים בירושלמי	פרקים בבבלי	פרקים בתוספתא	פרקים במשנה	מסכת	סדר
4 (26)	4 (31)	3	4	תענית	
4 (34)	4 (32)	3	4	מגילה	
3 (19)	3 (29)	2	3	מועד קטן	
3 (22)	3 (27)	3	3	חגיגה	
16 (85)	16 (122)	14	16	יבמות	נשים
13 (72)	13 (112)	12	13	כתובות	
11 (40)	11 (91)	7	11	נדרים	
9 (47)	9 (66)	6	9	נזיר	
9 (47)	9 (49)	15	9	סוטה	
9 (54)	9 (90)	7	9	גיטין	
4 (48)	4 (82)	5	4	קידושין	
10 (44)	10 (119)	11	10	בבא קמא	נזיקין
10 (37)	10 (119)	11	10	בבא מציעא	
10 (34)	10 (176)	11	10	בבא בתרא	
11 (57)	11 (113)	14	11	סנהדרין	
2 (9)	3 (24)	4	3	מכות	
8 (44)	8 (49)	6	8	שבועות	